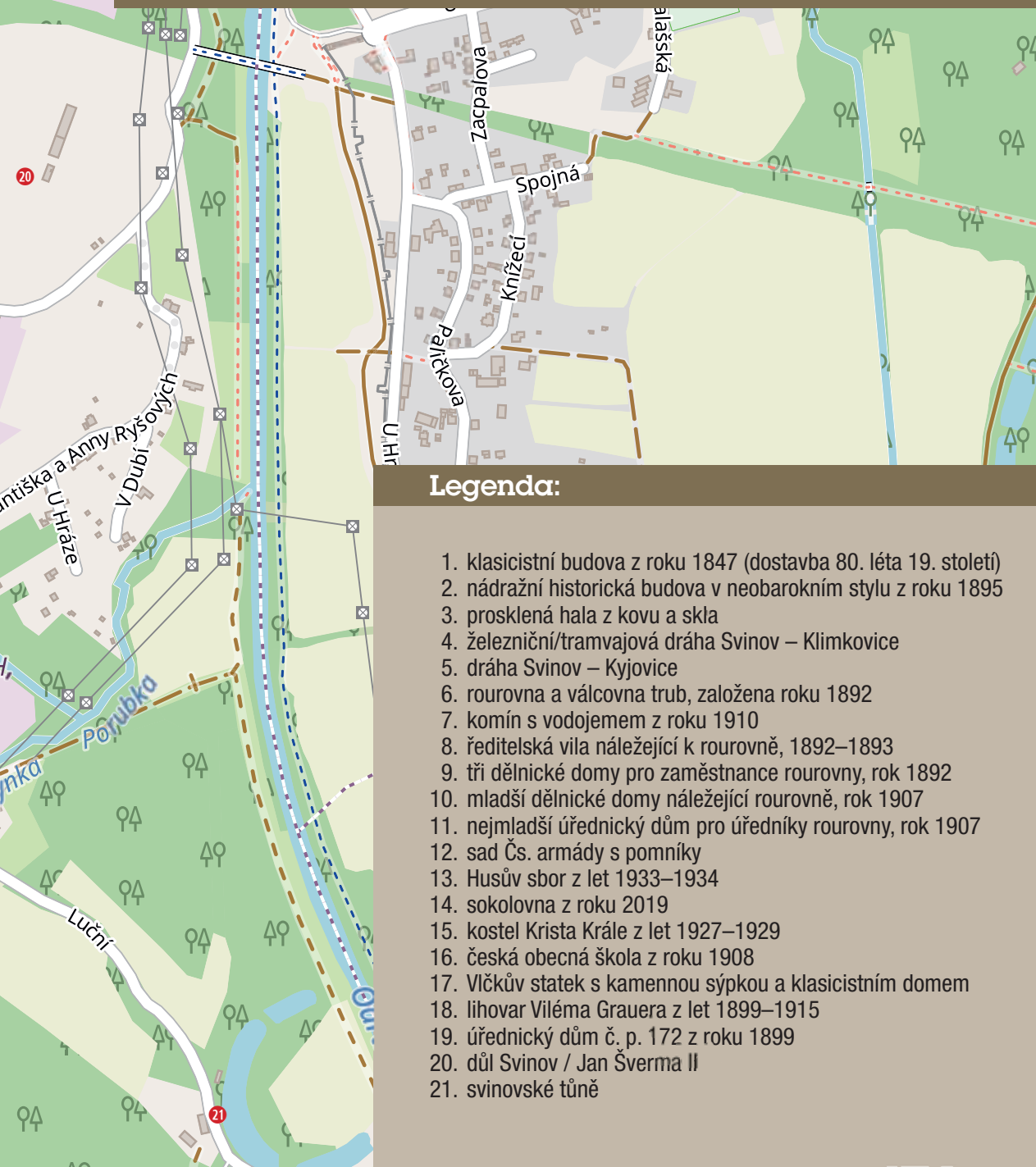

Zdroj: OpenStreetMap®

❖ Svinov: Příběh vsi, která byla díky dopravě povýšena na město

Legenda:

1. klasicistní budova z roku 1847 (dostavba 80. léta 19. století)
2. nádražní historická budova v neobarokním stylu z roku 1895
3. prosklená hala z kovu a skla
4. železniční/tramvajová dráha Svinov – Klimkovice
5. dráha Svinov – Kyjovice
6. rourvna a válcovna trub, založena roku 1892
7. komín s vodojemem z roku 1910
8. ředitelská vila náležející k rourvni, 1892–1893
9. tři dělnické domy pro zaměstnance rourvny, rok 1892
10. mladší dělnické domy náležející rourvni, rok 1907
11. nejmladší úřednický dům pro úředníky rourvny, rok 1907
12. sad Čs. armády s pomníky
13. Husův sbor z let 1933–1934
14. sokolovna z roku 2019
15. kostel Krista Krále z let 1927–1929
16. česká obecná škola z roku 1908
17. Vlčkův statek s kamennou sýpkou a klasicistním domem
18. lihovar Viléma Grauera z let 1899–1915
19. úřednický dům č. p. 172 z roku 1899
20. důl Svinov / Jan Šverma II
21. svinovské tůně

*Sloupořadí přístřešku
na opavském nástupišti nádraží
Ostrava-Svinov. Foto: © Petr Lexa
Přendík*

⦿ Svinov

Příběh vsi, která byla díky dopravě povýšena na město Procházka Svinovem překvapí až romantickými místy, o nichž většina lidí ani neví, neboť považují Svinov pouze za přestupní uzel.

Dějiny Svinova mají svůj počátek v roce 1265, kdy olomoucký biskup Bruno ze Schauenburku zmiňuje ves Schonebrunne ve vlastnictví cisterciáckého kláštera ve Velehradě, jemuž náležely rozsáhlé majetky na severní Moravě a ve Slezsku. Z pramenů 13. století rovněž vystupuje český ekvivalentní název Svinov. Po mnoho staletí byl Svinov rozdělen (až) mezi tři vlastníky. Přítrž této rozpolcenosti učinil roku 1612 Jan starší z rodu Vlčků, který patrně netušil, že jeho rod bude v rámci klimkovického panství držet Svinov až do zániku vrchnostenské správy v polovině 19. století.

Historické okénko

Právě v polovině 19. století ve Svinově zastavily první parní vlaky na novém nádraží Severní dráhy Ferdinandovy. Zrovna železnice vlila dosud čisté zemědělskému Svinovu krev do žil. Brzy zde vznikly rozsáhlé továrny,

Základní informace:	
Délka procházky:	4 km
Začátek:	před nádražní budovou Ostrava-Svinov
Konec:	svinovské tůně, ulice Luční
Otevírací hodiny objektů:	• staniční budova Ostrava-Svinov Peterkova 132 nonstop denně• Husův sbor Stanislavského 46 otevřen při bohoslužbách (každou neděli v 10.15 hod.)• kostel Krista Krále Bílovecká 548/50 v době konání mší (úterý, čtvrtek, pátek od 17.30 hod.; středa a sobota v 7.00 hod., neděle 8.00 a 10.00 hod.)

dělnické kolonie, učiněn byl také pokus o založení uhelného dolu. Již v meziválečném období byl Svinov povýšen na město a ze slezské dědinky u Odry se stala známá oblast. Město však brzy zažilo několik zvrátů: vystěhování českého obyvatelstva po mnichovské konferenci, začlenění do sudetské župy,

období 2. světové války a osvobozovací boje, které způsobily katastrofální následky. V roce 1957 se stal Svinov součástí města Ostravy. Od těch časů přišel o část své někdejší krásy a většina obyvatel města jej dnes zná jen z pohledu Svinovských mostů a železniční stanice. Málo známý je Svinov „za nádražím“. A právě do těchto mnohdy malebných míst se vydáme.

Stanice Ostrava-Svinov. Expres číslo...

Tuto hlášku určitě uslyšíte během prohlídky nádražní budovy, u níž naše vycházka začíná. Prohlédněte si prosklenou halu příjemně navazující na historickou výpravní budovu. Z té nás bude zajímat nižší severní část, která stojí nejbliže svinovským mostům, proto k ní přejděte.

Dne 1. května 1847 zastavil ve Svinově první vlak na budované Severní dráze Ferdinandově, která měla propojit Vídeň s Krakovem. Tehdy zde stála pouze **klasicistní budova 1**, u níž právě stojíte. Vypadala však trochu jinak, měla jen pět středových oken, dvě boční okenní osy po obou stranách stavby byly k nejstarší části přistavěny až v 80. letech 19. století, kdy význam stanice výrazně narostl.

Druhá **historická budova v neobarokním stylu 2** postavená podle plánů Hartwiga Fischla byla uvedena do provozu roku 1895. Můžete ji obejít ze strany nástupiště. Opavské nástupiště bylo roku 1895 propojeno s prostorem před staniční budovou přístřeškem. Povšimněte si, že zastřešení stojí na originálních litinových sloupcích z konce 19. století, které byly zhotoveny v Těšíně.

Víte, že...

... svinovské nádraží bylo propojeno železnicí s Opavou roku 1855?

Svinovské nádraží s neobarokní budovou ve 20. letech 20. století.

Foto: © Sbirka Zdeňka Wludyky

Nová neobarokní budova odpovídala tehdejšímu modernímu pojetí železniční stanice s veškerým zázemím. Na jižním konci je historická budova ukončena menším objektem, kde se původně nacházely toalety a pokladny pro dělníky, aby nerušili „vyšší společnost“ ve výpravní budově, v níž nechyběla ani reprezentativní restaurace. Vejděte do hlavní budovy a obdivujte krásu jejich interiérů, které byly při rekonstrukci v letech 2004–2006 uvedeny do původní podoby. Originálního zde však není nic, v 80. letech 20. století byla stanice „modernizována“ a vše, co vidíte, je pouhou replikou. Je až s podivem, že ve 20. století budova několikrát ušla plánované demolici. Ač stavba není kulturní památkou, veřejnost jí za památku považuje.

Pokračujte do **nové haly z kovu a skla 3**. Ing. arch. Václav Filandr ji navrhl decentně tak, aby nestránila krásu původní budovy, která neměla dostatečnou kapacitu pro počet cestujících ve 21. století. Až si vše prohlédnete, vyjděte z haly bočním vchodem na jižní straně, kde stojí cihlový dům.